

Sudenkorentojen (Odonata) uudet maakuntahavainnot 2002–2007

Sami Karjalainen

Karjalainen, S. 2007: Sudenkorentojen (Odonata) uudet maakuntahavainnot 2002–2007 [New provincial records of Finnish dragonflies (Odonata) in 2002–2007]. – *Sahlbergia* 13: 13–25. Helsinki, Finland, ISSN 1237-3273.

This paper presents 48 new provincial records of Finnish dragonflies made in 2002–2007. In this period two species new to the Finnish fauna have been found, viz. *Aeshna mixta* Latreille, 1805 and *Sympetma paedisca* (Brauer, 1877). By 2007, both of them are already distributed in a large area adjacent to the southern coast. Also *Coenagrion puella* (Linnaeus, 1758), *Sympetrum sanguineum* (Müller, 1764) and *Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier, 1825) have become more common and are currently distributed in a wider area than before. The large number of new provincial records result from greatly increased interest in dragonflies in Finland and widened distribution pattern of some species. An updated version of a distribution table of Finnish dragonflies by biogeographical provinces is presented.

Sami Karjalainen, Neidonpuistontie 6 D 8, FI-02400 Kirkkonummi, Finland. Email: sk@korento.net

Johdanto

Valtonen (1980) julkaisi Suomen sudenkorentojen maakuntalevinneisyystaulukon yhdessä 10x10 km² levinneisyyskarttojen kanssa. Päivitetty versio ilmestyi kuusi vuotta myöhemmin (Hämäläinen & Valtonen 1986). Seuraava yksitoista vuotta myöhemmin julkaistu luettelo (Hämäläinen & Valtonen 1997) sisälsi kuusi uutta maakuntahavaintoa. Karjalainen (2002a) julkaisi maakuntahavainnot Suomen sudenkorentotutkimuksessa täydentäen Hämäläisen ja Valtosen vuoden 1997 taulukkoa jälleen kuudella uudella maakuntahavainnolla. Ne luetellaan tarkemmin julkaisussa Karjalainen ym. (2003). Tässä julkaisussa esitellään Karjalaisen kirjan ilmestymisen jälkeen tehdyt uudet maakuntahavainnot vuosilta 2002–2007 (taulukko 1).

Havaintojen keruu

Yhteydenpidossa sudenkorentoharrastajiin on hyödynnetty kirjoittajan korento.net-sivustoa, jossa tärkeimmät havainnot on julkaistu jo ky-

seisen kesän aikana, usein jo havaintopäivänä. Kun havaintotiedot on julkaistu nopeasti, harrastajat ovat osanneet lähteä tekemään etsiä kyseisiä lajeja ja monissa tapauksissa ensimmäisten havaintojen jatkoksi on saatu useita muitakin havaintoja. Vuodesta 2007 lähtien havaintoja on julkaistu myös Suomen sudenkorentoseura ry:n kotisivuilla sudenkorento.fi. Havaintotietoja on saatu 2006 alkaen myös sudenkorentoaktiivien sähköpostilistalta sekä Luonnontieteellisen keskusmuseon havaintopäiväkirjasta Hatikasta, hatikka.fi.

Koska suurin osa sudenkorentoharrastajista ei kerää yksilöitä, uuden maakuntahavainnon todisteena on useimmissa tapauksissa ollut valokuva. Lajinmääritykset ovat kokeneiden sudenkorentotutkijoiden tarkistamia. Muutama tässä luetelluista havainnoista on hyväksytty pelkän sanallisen kuvauksen perusteella – näissä tapauksissa laji on ollut helposti tunnistettava ja havainnoitsijalle ennestään tuttu. Rainer Rajakallion havainnot LK-alueelta perustuvat hänen omaan ilmoitukseensa. Epävarmoja havaintoja ei ole otettu mukaan.

Taulukko 1: Sudenkorentojen uudet maakuntahavainnot vuosilta 2002–2007. Kustakin ilmoitetaan ensimmäinen tiedossa oleva havainto. Tämän lisäksi mainitaan lyhyesti muista mahdollisista havainnoista samasta luonnonmaantieteellisestä maakunnasta. [New provincial records of Finnish dragonflies]

Laji	Luonnonmaantieteellinen maakunta	Paikka	Yksilöt	Päivämäärä	Havaitseja(t)	Kommentti
Sirokeijukorento (<i>Lestes sponsa</i>)	Kuusamo (Ks)	Kuusamo, Liikasen- vaara, 736:61	1 koiras (valok.)	29.7.2006	Erkki Klipivaara	Sama havaitseja on tavannut lajin Kuusamossa myös 25.7.2007 ja 4.8.2007 (parhaimmillaan noin 20 yksilöä).
Idänkirikorento (<i>Sympecma paedisca</i>)	Varsinais-Suomi (V)	Dragsfjärd, Örö, 664:23	1 koiras (kerätty)	4.–16.5.2004	Jaakko Kullberg	Uusi laji Suomelle, valorysästä.
Idänkirikorento (<i>Sympecma paedisca</i>)	Uusimaa (U)	Porvoo, Pellinki, 667:43	1 koiras (valok.)	31.8.2002	Johan Andersson	Tämä on lajin aikaisin tunnettu havainto Suomesta, mutta määritettiin valokuvasta vasta Örön vuoden 2004 havainnon jälkeen. Laji on tavattu Pellingissä vuosittain 2004–2007 ja seuraavissa kunnissa 2006 ja/tai 2007: Hanko, Tammissaari, Kirkkonummi, Helsinki ja Pyhtää.
Idänkirikorento (<i>Sympecma paedisca</i>)	Etelä-Karjala (EK)	Virolahti, Klamilä, 670:52	1 naaras (valok.)	5.5.2004	Reijo Nenonen	Tämän jälkeen laji on tavattu seuraavasti: Kotka 2006–2007, Hamina 2005–2007, Miehikkälä 2007.
Idänkirikorento (<i>Sympecma paedisca</i>)	Etelä-Savo (ES)	Lappeenranta, Kaisi- nen, 676:56	1 naaras (valok.)	27.5.2007	Jere ja Jouko Rantanen	Syksyllä 2007 laji esiintyi runsaslukuisena Lappeenrannan Hanhijärvellä, jolloin Jere ja Jouko Rantanen löysivät pieneltä lamelta monia vasta-kuoriutuneita yksilöitä toukkanahkoinen, mikä on ensimmäinen varma todiste lajin lisääntymisestä Suomessa. Jouko Rantanen löysi lajin samana syksynä myös Joutsenosta.
Kuutyönkorento (<i>Coenagrion lunulatum</i>)	Etelä-Karjala (EK)	Kotka, Mustajärven- suo, 671:48	2 koirasta (valok.)	7.6.2005	Petri Metsälä	Sama havaitseja löysi myös 10.6.2005 useita lajin yksilöitä samalta paikalta (valokuvattu).
Etelätyönkorento (<i>Coenagrion puella</i>)	Varsinais-Suomi (V)	Pohja, Fiskars, Bränn- bro, 6675:307	1 koiras (valok.)	31.7.2002	Pertti Virta	-
Etelätyönkorento (<i>Coenagrion puella</i>)	Uusimaa (U)	Espoo, Suomenoja, jä- tevesitalias, 6673:373	Useita koirai- ta (1 kerätty)	11.6.2002	Sami Karjalainen	Sama havaitseja löysi lajin yksilöitä samalla paikalla myös 12.6. ja 15.6.2002. Tämän jälkeen lajista on tehty lukuisia havaintoja, ml. Hanko 2002, Siuntio 2006, Inko 2007, Espoo 2003, 2005–2007, Helsin- ki 2005–2007, Sipoo 2002 ja Porvoo 2005, 2007.

Laji	Luonnonmaantieteellinen maakunta	Paikka	Yksilöt	Päivämäärä	Havaitsejat(t)	Kommentti
Eteläntönkorento (<i>Coenagrion puella</i>)	Etelä-Häme (EH)	Lahti, Kujala, sora-kuoppa, 6762:431	Noin 25 koirasta ja 2 naarasta (osa valok.)	6.6.2007	Jussi Mäkinen	Sama havaitseja tapasi lisäksi lähistöllä 11.6.2007 yhden lajin koiraan (valokuvattu).
Isotyöntökorento (<i>Erythronna nejas</i>)	Kuusamo (Ks)	Kuusamo, Oulankajoki, Jäkälämutka, 7358:618	Yli 10 yksilöä (valok.)	3.7.2007	Erkki Kilpivaara	Sama havaitseja tapasi yhden yksilön Oulankajoella vielä pari viikkoa myöhemmin.
Hoikkatyöntökorento (<i>Ischnura elegans</i>)	Pohjois-Karjala (PK)	Kitee, Mujula, Orivesi, Hietalahti, 6897:655	1 naaras (valok.)	10.7.2004	Jukka Matero	-
Kerityöntökorento (<i>Ischnura pumilio</i>)	Etelä-Häme (EH)	Lahti, Kujala, sora-kuoppa, 6762:431	1 koiras (kerätty)	17.6.2002	Jussi Mäkinen	Seuraavana päivänä sama havaitseja löysi noin kilometrin päästä tienvarren ojasta (6762:431) kaksi lajin koirasta ja yhden naaraan. Ei löydetty enää vuoden 2002 jälkeen.
Kerityöntökorento (<i>Ischnura pumilio</i>)	Etelä-Savo (ES)	Lappeenranta, Hanhijärvi, pihalle kaivettu veneuoma, 676:56	1 koiras (valok.)	8.7.2007	Jere ja Jouko Rantanen	Samat havaitsejat löysivät lajia myös seuraavasti: 13.7.2007 Joutseno, Konnunsuo, 1 koiras; 25.7.–27.8.2007 Lappeenranta, Askola, Kymmentä; 25.–29.7.2007 Lappeenranta, Hanhikemppi, 4 koirasta ja 1 naaras.
Karvaukontorento (<i>Brachytron pratense</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Rautjärvi, Koarntaus, 682:62	Muutamia yksilöitä	7.2003	Rainer Rajakallio	-
Isoukontorento (<i>Aeshna crenata</i>)	Etelä-Pohjanmaa (EP)	Mustasaari, Iskmo Ön, 70246:2281	1 naaras (valok.)	2.7.2006	Jouni Tuohimaa	-
Isoukontorento (<i>Aeshna crenata</i>)	Pohjois-Häme (PH)	Virrat, Housujärvi, 6903:336	1 koiras (valok.)	19.7.2003	Ludwig Quandt	-
Kirjaukontorento (<i>Aeshna cyanea</i>)	Pohjois-Savo (PS)	Savonranta, Kakonsalo, Sumpsa, 6908:604	1 naaras	7.9.2003	Timo Luostarinen	Sama havaitseja on tavannut lajin uudestaan samalla alueella myös 25.8.2004, 4.7.2007 ja 25.8.2007.
Eteläntönkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Ahvenanmaa (A)	Lemland, Légskår, 665:10	Useita yksilöitä (muutamia kerätty)	20.–25.8.2003	Petro Pynnönen ja Vienna Setälä	Laji on tavattu Lemlandissa vuosittain 2003–2007. Havaitseja on saatu muualtakin Ahvenanmaalta: Hammarland 2006–2007, Jomala 2007, Saltvik 2007.

Laji	Luonnonmaantieteellinen maakunta	Paikka	Yksilöt	Päivämäärä	Havaitsej(at)	Kommentti
Etelänukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Varsinais-Suomi (V)	Pohja, Pohjanpitäjänlahti, 666:30	1 naaras (kerätty)	25.8.2002	Kimmo Virta	Ensihavainnon jälkeen maakunnassa on tehty lukuisia lajin havaintoja. Laji on tavattu seuraavissa kunnissa: Korppoo, Sauvo, Salo, Mietoinen, Särkisalo, Pohja ja Karjaa. Ensimmäinen varma todiste lajin lisääntymisestä Suomessa (kaksi kuoriutuva yksilöä ja toukannahka) saatiin Särkisalon Laukalahdella 11.8.2007 (Petro Pynnönen ja Janne Koskinen).
Etelänukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Uusimaa (U)	Porvoo, Pellinki, 667:43	1 koiras (valok.)	7.8.2002	Johan Andersson	Uusi laji Suomelle (Karjalainen 2002b; Karjalainen ym. 2003; Härmäläinen ym. 2003). Sama havaitseja on tavannut lajin Pellinissä vuosittain 2002–2007. Samalta ajanjaksoilta on havaintoja myös seuraavista kunnista: Hanko, Tammisaari, Inko, Siuntio, Kirkkonummi, Espoo, Helsinki, Vantaa, Sipoo, Pernaja ja Pyhtää. Härmäläinen ym. (2003) luettelevat vuosien 2002–2003 havainnot.
Etelänukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Etelä-Karjala (EK)	Hamina, Kirkkojärvi, 671:51	Vähintään 5 koirasta (1 valok.)	2.9.2006	Petri Metsälä	Laji tavattiin syksyn 2006 aikana useassa paikassa Haminaassa ja Kotkassa. Vuonna 2007 lajin löytöpaikkoja olivat Hamina, Kotka ja Ylämaa.
Etelänukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Etelä-Häme (EH)	Kuusankoski, Voikkaa, Hirvelä, 676:47	1 naaras	11.9.2007	Petri Parkko	Lajia ei valokuvattu tai kerätty, mutta se on nähty kiikareilla ja tunnistettu pitkistä perälisäkkeistä ja takaruumiin tyven vaaleasta kuvioista.
Etelänukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	Etelä-Savo (ES)	Lappeenranta, Hanhijärvi, 676:56	1 koiras (valok.)	6.10.2006	Jere ja Jouko Rantanen	Samat havaitsejat löysivät useita yksilöitä 4.–10.9.2007 Lappeenrannan Hanhijärveltä ja Kaislasenjärveltä.
Rannikkoukonkorento (<i>Aeshna osiliensis</i>)	Keski-Pohjanmaa (KP)	Uusikaartepyy, Kalvi- ken, 703:26	1 naaras (valok.)	23.8.2007	Jouni Tuohimaa ja Jouni Kannonlahti	-
Vihurukonkorento (<i>Aeshna viivis</i>)	Satakunta (St)	Merikarvia	Toukka (pyy- dystetty ja vapautettu)	2002	Jyväskylän yliopis- ton kartoitukset	-
Aitojokikorento (<i>Gomphus vulgatis- simus</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Pariikkala, Joensuunjoki, 683:64	1 koiras	7.2003	Rainer Rajakallio	-
Pihijokikorento (<i>Onychogomphus forcipatus</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Rautjärvi, Silamusjoki, 681:62	Muutamia koiraita	7.2003	Rainer Rajakallio	-

Laji	Luonnonmaantieteellinen maakunta	Paikka	Yksilöt	Päivämäärä	Havaintaja(t)	Kommentti
Pihitjokikorento (<i>Onychogomphus forcipatus</i>)	Pohjois-Pohjanmaa (PP)	Kiminki, Koitelinkoski, 7222:444	1 koiras	18.7.2005	Sami Virta ja Päivi Honkakoski	Koiraan peräpään piintejä tarkasteltu noin metrin päästä, yksilöä ei kerätty tai valokuvattu.
Liitokorento (<i>Epiptera bimaculata</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Raujajärvi, Pitkäjärvi, 682:62	1 kuoriutuva naaras	7.2003	Rainer Rajakallio	-
Liitokorento (<i>Epiptera bimaculata</i>)	Pohjois-Savo (PS)	Isalimi, Kihlovirta, 7052:501	1 toukkanahka (kerätty)	4.7.2004	Matias ja Kimmo Virta	-
Täpläliitokorento (<i>Somatochlora flavomaculata</i>)	Keski-Pohjanmaa (KP)	Veteli, Laukkulammi, 7022:351	1 naaras (valok.)	24.6.2005	Jouni Tuohimaa	-
Liitehukankorento (<i>Libellula depressa</i>)	Etelä-Pohjanmaa (EP)	Kauhajoki, Äijönkylä, hiekkamonttu, 694:26	1 naaras	21.6.2003	Ludwig Quandt	Vastakuoriutunutta naaraista tarkasteltu läheltä, yksilöä ei kerätty tai valokuvattu.
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	Varsinais-Suomi (V)	Pohja, Fiskars, Brännbro, 6675:307	Useita yksilöitä (valok.)	12.7.2002	Kimmo ja Pertti Virta	Laji on havaittu tämän jälkeen säännöllisesti lähi-alueilla (2002–2007).
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	Etelä-Häme (EH)	Loppi, Räyskälä, Ämmäoja, 6739:340	Useita yksilöitä (valok.)	2001	Timo Saarinen	Ensimmäinen havainto on jo vuodelta 2001, mutta lajinmääritys on kyetty tekemään vasta 2002. Laji on tavattu kyseisellä paikalla säännöllisesti 2002–2007.
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	Etelä-Savo (ES)	Kerimäki, Koveronjoki, 687:60	Useita koiraita (valok.)	26.6.2003	Timo Luostarinen	Samana havaintajan vanhat valokuvat osoittavat lajin esiintyneen Kerimäellä jo ainakin kymmenen vuotta aiemmin. Laji on tavattu 2003–2007 useassa paikassa Kerimäellä ja Savonlinnassa sekä myös Enonkoskella ja Punkaharjulla.
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Pariikkala, Joensuuunjo-ki, 683:64	1 koiras	7.2003	Rainer Rajakallio	Lajista on toinenkin havainto lähistöltä: Pariikkala, Lammitaus, 685:64, 24.6.2007, Jere ja Jouko Rantanen.
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	Pohjois-Savo (PS)	Savonranta, Kakonsalo, Pieni Kakonjärvi, 6908:603	1 koiras	4.7.2007	Timo Luostarinen	Yksilöä ei kerätty tai valokuvattu, mutta nähtiin hyvin. Laji on havaintajalle hyvin tuttu lähialueen muilta esiintymispaikoilta.
Merisinikorento (<i>Orthetrum cancellatum</i>)	Etelä-Häme (EH)	Jokioinen, Kijpu, Äjälammni, 675:30	1 naaras (valok.)	5.8.2007	Oskari Härmä ja Simo Veistola	-
Merisinikorento (<i>Orthetrum cancellatum</i>)	Etelä-Savo (ES)	Kerimäki, Ruokoniemi, Savisaarentie, 6862:622	3 koirasta ja 1 naaras (osa valok.)	6.7.2003	Timo Luostarinen	Lajista on tämän jälkeen saatu useita muitakin havaintoja: Ruokolahti 2007, Punkaharju 2004–2007, Kerimäki 2007 ja Savonlinna 2007.

Laji	Luonnonmaantieteellinen maakunta	Paikka	Yksilöt	Päivämäärä	Havaitsej(at)	Kommentti
Merisinkorento (<i>Orthetrum cancellatum</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Rautjärvi, Simpele, Kivijärvi, 681:62	5 koirasta ja 2 naarasta	7.2003	Mikko Pöllänen ja Rainer Rajakallio	-
Verikorento (<i>Sympetrum sanguineum</i>)	Varsinais-Suomi (V)	Lohja, Sautoja, 669:33	1 koiras (valok.)	27.7.2006	Asko Hyttiäinen	Sama havaitseja on tavannut lajin uudestaan samalla paikalla 26.7.2007.
Verikorento (<i>Sympetrum sanguineum</i>)	Uusimaa (U)	Helsinki, Santahamina, Kissanlampi, 6672:393	1 koiras (valok.)	11.9.2005	Petro Pynnönen ja Jarmo Nieminen	Laji on havaittu kyseisessä paikassa sekä muualla Helsingissä myös 2006–2007. Vuonna 2007 laji tavattiin lisäksi seuraavissa kunnissa: Hanko, Inko, Siuntio, Espoo ja Vantaa.
Verikorento (<i>Sympetrum sanguineum</i>)	Etelä-Karjala (EK)	Ylämaa, Väkeväinjärvi, 673:55	Useita yksilöitä (osa valok.)	8.8.2007	Jere ja Jouko Rantanen ym.	Samat havaitsejat löysivät lajin kyseiseltä paikalta myös 11.8.2007. Miehikkälän Kavalanmäellä he tapasivat lisäksi yhden koiraan 16.8.2007.
Punasyskorento (<i>Sympetrum vulgatum</i>)	Pohjois-Karjala (PK)	Joensuu, Nollakka, Aavaranta, 694:63	1 koiras	26.9.2007	Jarkko Santaharju	Yksilöä ei kerätty tai valokuvattu, mutta sitä tarkasteltiin kiikareilla lähietäisyydeltä.
Punasyskorento (<i>Sympetrum vulgatum</i>)	Keski-Pohjanmaa (KP)	Kalajoki, Ämmä, Kalajokisuuhun laskevan valtaojan varsi, 713:35	1 koiras (valok.)	11.9.2005	Jarkko Alatalo	Sama havaitseja on tavannut lajin useassa paikassa Kalajoella 2006–2007. Lisäksi hän on löytänyt lajin Raahesta 19.8.2006.
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Etelä-Savo (ES)	Hirvensalmi, Hämeenmäki, Suontee, Syylihti, eteläpoukama, 6840:477	1 koiras	2.7.2005	Juhani Kovanen	Sukukypsä koiras havainnoidu kiikarilla lähietäisyydeltä. Laji on havaittu tämän jälkeen (10.6. ja 15.6.2007) myös Punkaharjulla (Ville Alatalo, valokuvattu).
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Laatokan Karjala (LK)	Parikkala, Siikalahti, 683:63	2 koirasta	8.7.2004	Stu Burnet	Sukukypsä koiraita ei kerätty tai valokuvattu, mutta niitä tarkasteltiin lähietäisyydeltä. Lajista on muitakin havaintoja samasta paikasta.
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Pohjois-Häme (PH)	Toivakka, Rutalahti, 688:44	Useita yksilöitä	3.7.2006	Kimmo Inki, Markus Tapaninen, Pekka Vähänäkki ja Kari Päivänen	Havaittu sähkökalastustutkimuksen yhteydessä.

Osoittavatko uudet maakuntahavainnot lajien levinneisyyden muutoksia?

Vuotta 2002 edeltäneenä 16 vuotena tehtiin yhteensä 12 uutta sudenkorentojen maakuntahavaintoja, eli vähemmän kuin yksi vuotta kohti. Tämän jälkeisenä kuutena vuotena uusia maakuntahavaintoja on syntynyt 48, eli keskimäärin kahdeksan vuotta kohti. Uusia maakuntahavaintoja tehdään siis nykyisin vuotta kohti enemmän kuin aiemmin kymmenessä vuodessa.

Suuressa osassa uusista sudenkorentohavainnoista ei ole kyse siitä, että sudenkorennot olisivat levinneet aiempaa laajemmalle alueelle, vaan uusien maakuntahavaintojen suuri määrä on seurausta sudenkorentojen harrastuksen erittäin voimakkaasta kasvusta. Tästä kertoo myös se, että lähes kaikki uudet maakuntahavainnot ovat uusien sudenkorentoharrastajien tekemiä ja seurausta siitä, että he ovat alkaneet kartoit-

taa oman kotiseutunsa sudenkorentoja.

Elinaluettaan selvästi laajentaneitakin lajeja on Suomessa kuitenkin useita. Suomelle on löydetty kaksi uutta sudenkorentolajia vuosina 2002–2004. Maamme sudenkorentojen lajimäärä on nyt 54. Molemmat uudet lajit, etelänukonkorento (*Aeshna mixta*) ja idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*) (kuva 1), ovat vuoteen 2007 mennessä levinneet laajalle alueelle etelärannikon läheisyydessä: *A. mixta* on tavattu kuudessa (A, V, U, EK, EH ja ES) ja *S. paedisca* neljässä (V, U, EK ja ES) luonnonmaantieteellisessä maakunnassa. Suurin osa kummankin lajin Suomessa tavatuista yksilöistä lienee yhä vaeltajia, mutta vuonna 2007 molempien todettiin lisääntyneen Suomessa.

Myös eteläntytönkorento (*Coenagrion puella*) on maassamme voimakkaasti yleistynyt laji. Ennen vuotta 2002 laji oli tavattu ainoastaan Kaakkois-Suomesta, jossa se elää muuta-

Kuva 1. Idänkirsikorento, *Sympecma paedisca*, naaras. Kirkkonummi, Porkkalanniemi, 30.8.2006 (kuva Sami Karjalainen). [*Sympecma paedisca*, female. Kirkkonummi, 30 August 2006 (photo Sami Karjalainen).]

malla puhdasvetisellä ja runsaskasvustoisella purolla ja pienellä joella (Hämäläinen 1984; Karjalainen 2002a). Lajin uhanalaisluokitus on ”vaarantunut” (Rassi ym. 2001). Vuodesta 2002 alkaen lajia tavattu etelärannikon läheisyydessä lähinnä ihmisen kaivamissa pienvesissä, kuten sorakuopissa, ojissa, puutarhalampareissa ja golfkenttien lampareissa. Laji esiintyy nykyisin myös ylirehevissä lammissa ja järvissä. *C. puella* on tavattu kolmessa uudessa luonnonmaantieteellisessä maakunnassa (V, U ja EH). Koska laji on yleistynyt huomattavasti, ei sitä ole enää syytä pitää uhanalaisena.

Verikorenon (*Sympetrum sanguineum*) yleistymistä maassamme on osattu odottaa (Karjalainen 2002a). Vuosina 2005–2007 laji on löydetty kolmesta uudesta luonnonmaantieteellisestä maakunnasta (V, U ja EK) ja uusia havaintoja on monia. Lajin uhanalaisluokitus on ”silmälläpidettävä” (Rassi ym. 2001).

Myös täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) on leviämässä ja yleistymässä Suomessa. Se on löydetty kolmesta uudesta maakunnasta (ES, LK ja PH). *L. pectoralis* kuuluu EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajeihin, mikä vuoksi kiinnostus lajia kohtaan on kasvanut. Lukuisten uusien havaintojen määrä onkin osittain seurausta aktiivisemmasta seurannasta ja siitä että lajia osataan nykyisin etsiä runsaan vesikasvillisuuden keskeltä, mutta näyttää kuitenkin siltä, että satunnaisesti retkeiltäessä laji löytyy selvästi useammin kuin vielä 1990-luvulla.

Myös keritytönkorento, *Ischnura pumilio* (Charpentier, 1825), lienee yleistymässä maassamme, varsinkin Kaakkois-Suomen havainnot vuodelta 2007 viittaavat tähän. Uusia maakuntahavaintoja on kaksi (EH ja ES) ja EK-alueeltakin laji löydettiin vasta 2000 (Karjalainen 2000). Maan ensimmäinen havainto on vuodelta 1984 (Hämäläinen 1985). Lajin havaintojen määrän lisääntyminen johtuu ainakin osittain siitä, että yhä useampi ihminen osaa tunnistaa tämän pienen tytönkorenon ja tietää myös, että

sitä kannattaa etsiä sorakuopilta ja muista ihmisen tekemistä kaivannoista.

Uusista maakuntahavainnoista erittäin merkittävänä voidaan pitää sorjahukankorenon, *Libellula fulva* Müller, 1764, löytymistä viidestä uudesta maakunnasta (V, EH, ES, LK ja PS). Laji on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (Rassi ym. 2001). Todisteita lajin viimeaikaiselle leviämismiselle ei ole, vaan laji on saattanut elää sen nykyisin tunnetuissa esiintymispaikoissa jo pitkään. Vaikka laji on huomiota herättävä ja melko helposti tunnistettava (kuva 2), sopivan määrityskirjallisuuden puuttuessa lajia ei ole aiemmin osattu tunnistaa.

Huomionarvoista on myös merisinikorenon, *Orthetrum cancellatum* (Linnaeus, 1758), esiintyminen aiempaa pohjoisempaan Kaakkois-Suomen sisämaassa. Uusia maakuntahavaintoja on kolme (EH, ES ja LK). Aiemmin sisämaassa oli tehty vain yksittäisiä havaintoja (Karjalainen 2002a).

Levinneisyydeltään itäisen isoukonkorenon, *Aeshna crenata* Hagen, 1856, löytymistä Vaasan läheltä länsirannikolta voidaan pitää yllättävänä, mutta tämän tiedon perusteella on oletettavaa, että laji olisi ehkä löydettävissä muualtakin Länsi-Suomesta, esimerkiksi Satakunnasta (St), josta havainnot vielä puuttuvat.

On huomattava, että uudet maakuntahavainnot koskevat pääosin Etelä-Suomea. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että harrastajien määrä vähenee nopeasti pohjoiseen päin mentäessä, eikä pohjoissuomalaisia sudenkorentojen harrastajia juurikaan ole. Myös Ahvenanmaalla sudenkorentojen harrastus on yhä vähäistä. Selvää on, että sudenkorentojen eteläsuomalainen levinneisyys tunnetaan muuta maata huomattavasti paremmin. Seuraavassa esitetään uusilla maakuntahavainnoilla päivitetty Suomen sudenkorentojen maakuntataulukko (taulukko 2).

Uusien maakuntahavaintojen lisäksi muita vuosina 2002–2007 tehtyjä erityisen merkittäviä havaintoja ovat uudet kääpiötötönkorenon, *Nehalennia speciosa* (Charpentier, 1840)

Taulukko 2. Suomen sudenkorentojen maakunta-
taulukko. Uudet havainnot lihavoitu.
[An updated version of the provincial distribution table
of Finnish dragonflies. The new records in bold.]

löydöt. Laji löydettiin 21 vuoden tauon jälkeen jälleen Tammisaaresta 16.7.2002 (Arnaboldi 2003). Tätä maan ainoaa tunnettua *N. speciosa* -esiintymää on seurattu tämän jälkeen, ja yksilöitä löydettiin myös viime kesänä (2007). Yksi *N. speciosa* -naaras löydettiin myös Helsingin Santahaminasta (Likolampi, 667:39) 2.7.2006 (Miikka Friman ym.). Tämä löytö pääsi jopa television pääuutislähetykseen. Myöhemmissä etsinnöissä lajia ei ole Santahaminasta enää löydetty.

Kiitokset

Kiitän Matti Hämäläistä käsikirjoituksen komentoimisesta. Kiitän omista sudenkorentohavainnoistaan ilmoittaneita lukuisia henkilöitä ja erityisesti Jussi Mäkistä ja Petro Pynnöstä, jotka ovat tiedottaneet myös muista kuin omista havainnoistaan.

Kirjallisuus

Arnaboldi, F. 2003: Observation récente de *Nehalennia speciosa* (Charpentier, 1840) en Finlande. Note sur son habitat. — *Martinia* 19(3): 109-118.

Hämäläinen, M. 1984: *Coenagrion puella* -tytönkorenon (Odonata, Coenagrionidae) esiintymisestä Suomessa. — *Notulae Entomologicae* 64(2): 75-76.

Hämäläinen, M. 1985: *Ischnura pumilio* (Odonata, Coenagrionidae) Suomelle uusi sudenkorentolaji. — *Notulae Entomologicae* 65(4): 155.

Hämäläinen, M., Huldén, L. & Karjalainen, S. 2003: Etelänukonkorenon (*Aeshna mixta* Latreille, 1805) vaellukset Suomeen 2002-2003 (Odonata, Aeshnidae). — *Sahlbergia* 8(2): 49-54.

Hämäläinen, M. & Valtonen, P. 1986: Suomen sudenkorentojen maakuntaluettelo. — *Notulae Entomologicae* 66(2): 89-90.

Taulukon aineisto esitetään interaktiivisena karttana osoitteessa www.korento.net/maakuntahavainnot.html

Immenkorento (<i>Calopteryx splendens</i>)	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn						
Neidonkorento (<i>Calopteryx virgo</i>)	A	V	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li	
Isokeijukorento (<i>Lestes dryas</i>)	A	V	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP					
Sirokeijukorento (<i>Lestes sponsa</i>)	A	V	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks				
Idänkirikorento (<i>Sympecma paedisca</i>)	V	U	EK			ES													
Vihertyönkorento (<i>Coenagrion armatum</i>)	A	V	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL		Li	
Keihästyönkorento (<i>Coenagrion hastulatum</i>)	A	V	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li	

Taigatyöntökorento (<i>Coenagrion johanssoni</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Kuutyöntökorento (<i>Coenagrion lunulatum</i>)	V	U	EK	St	EH	ES	ES	EP	PH	PK	PP	Ks	KemL	Le	Li				
Etelätyöntökorento (<i>Coenagrion puella</i>)	V	U	EK			EH	ES												
Sirotyöntökorento (<i>Coenagrion pulchellum</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	PP					
Isotyöntökorento (<i>Erythromma najas</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks			
Kääpiötyöntökorento (<i>Nehalennia speciosa</i>)	A	V	U		St														
Punatyöntökorento (<i>Pyrrhosoma nymphula</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks			
Okatyöntökorento (<i>Enallagma cyathigerum</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Hoikkatyöntökorento (<i>Ischnura elegans</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK		PH		PK			PP				
Kerityöntökorento (<i>Ischnura pumilio</i>)	A	U	U	EK		EH	ES												
Sulkaköipökorento (<i>Platycnemis pennipes</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP				
Karvaukkokorento (<i>Brachytron pratense</i>)	V	U	U	EK		EH	ES	LK		PH	PS								
Pohjanukkokorento (<i>Aeshna caerulea</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Isoukkokorento (<i>Aeshna crenata</i>)	V	U	U	EK		EH	ES	LK	EP	PH		PK							
Kirjokukkokorento (<i>Aeshna cyanea</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK							
Ruskokukkokorento (<i>Aeshna grandis</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL		Li

Siniukorento (<i>Aeshna juncea</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Etelänukorento (<i>Aeshna mixta</i>)	A	V	U	EK		EH	ES												
Rannikkoukorento (<i>Aeshna osiliensis</i>)	A	V	U	EK	St	ES		EP					KP		PP				
Suoukorento (<i>Aeshna subarctica</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	
Vierukorento (<i>Aeshna viridis</i>)					St	EH		LK			PS	PK							
Aitojökorento (<i>Gomphus vulgatissimus</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP		PP				
Piinijökorento (<i>Onychogomphus forcipatus</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP		PP				
Kirjojökorento (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP		PP	Ks			
Purokorento (<i>Cordulegaster boltonii</i>)	V	U	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP				
Vaskikorento (<i>Cordulia aenea</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Liitokorento (<i>Epiptera bimaculata</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK		PH	PS	PK							
Aapakiilitokorento (<i>Somatochlora alpestris</i>)					St	EH			EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Hoikkakiilitokorento (<i>Somatochlora arctica</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li
Täpläkiilitokorento (<i>Somatochlora flavomaculata</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP						
Väikekorento (<i>Somatochlora metallica</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP	Ks	KemL	Le	Li

Tundrakiiltokorento (<i>Somatochlora sahlbergi</i>)																				Li
Liteähukankorento (<i>Libellula depressa</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK								
Sorjahukankorento (<i>Libellula fulva</i>)	V			EK	St	EH	ES	LK			PS	PK								
Ruskohukankorento (<i>Libellula quadrimaculata</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	Kn	PP	Ks			KemL
Merisikorento (<i>Orthetrum cancellatum</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP											
Hoikkasinikorento (<i>Orthetrum coerulescens</i>)	V			EK		EH	ES													
Tummissyyskorento (<i>Sympetrum danae</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP		Ks			KemL
Elokorento (<i>Sympetrum flaveolum</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP		Ks			
Verikorento (<i>Sympetrum sanguineum</i>)	A	V	U	EK		EH	ES	LK												
Lännensyyskorento (<i>Sympetrum striolatum</i>)	A	V																		
Punasyyskorento (<i>Sympetrum vulgatum</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH		PK KP								PP
Sirilampikorento (<i>Leucorrhinia albifrons</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP							
Lummelampikorento (<i>Leucorrhinia caudalis</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP							
Pikkulampikorento (<i>Leucorrhinia dubia</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP		Ks			KemL Le Li
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	V	U		EK	St	EH	ES	LK	PH											
Isolampikorento (<i>Leucorrhinia rubicunda</i>)	A	V	U	EK	St	EH	ES	LK	EP	PH	PS	PK	KP	Kn	PP		Ks			KemL Le Li

Kuva 2. Sorjahukankorento, *Libellula fulva*, nuori koiras. Loppi, Räyskälä, 19.6.2004 (kuva Sami Karjalainen). [*Libellula fulva*, immature male. Loppi, 19 June 2004 (photo Sami Karjalainen).]

- Hämäläinen, M. & Valtonen, P. 1997: Trollsländornas utbredning i de naturhistoriska provinserna i Finland. — Nordisk Odonatologisk Forum 3(1): 10-11.
- Karjalainen, S. 2000: Harvinainen korento Virolahdella [*Ischnura pumilio*]. — Helsingin Sanomat 5.8.2000, C16.
- Karjalainen, S. 2002a: Suomen sudenkorennot. — 222 s. Tammi, Helsinki.
- Karjalainen, S. 2002b: Suomelle uusi sudenkorento (*Aeshna mixta*). — Helsingin Sanomat 24.8.2002, C18.
- Karjalainen, S., Hämäläinen, M., & Huldén, L. 2003: *Aeshna mixta* funnen i Finland och annat intressant. — Nordisk Odonatologisk Forum 8-9 (1): 6-8.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. — Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Valtonen, P. 1980: Die Verbreitung der finnischen Libellen (Odonata). — Notulae Entomologicae 60(4): 199-215.

Suomenkielinen tiivistelmä

Julkaisussa luetellaan kaikkiaan 48 Suomen sudenkorennoista tehtyä uutta maakuntahavaintoa vuosilta 2002–2007. Tänä aikana on löydetty kaksi maalle uutta lajia, etelänukonkorento (*Aeshna mixta*) ja idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*). Molemmat ovat vuoteen 2007 mennessä levinneet jo laajalle alueelle etelärannikon läheisyydessä. Myös eteläntytönkorento (*Coenagrion puella*), verikorento (*Sympetrum sanguineum*) ja täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) ovat yleistyneet ja laajentaneet esiintymisalueitaan. Uusien maakuntahavaintojen suuri määrä on seurausta sekä sudenkorentojen harrastuksen erittäin voimakkaasta kasvusta että edellä mainittujen lajien leviämisestä. Julkaisussa esitetään myös uusilla havainnoilla päivitetty Suomen sudenkorentojen maakuntataulukko.